

Asia: LVM/1354/01/2019

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021–2032 – Suunnitelmaluonnos ja vaikutusten arviointi

Suunnitelmaluonnos

Mitkä ovat tärkeimmät toimenpiteet suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi?

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry toteaa, että suunnitelmaluonnoksessa on huomioitu tärkeimmät toimenpiteet. Lisäksi VALLI toteaa seuraavaa:

Saavutettavuus:

Liikennejärjestelmä takaa koko Suomen saavutettavuuden ja vastaa elinkeinojen, työssäkäynnin ja asumisen tarpeisiin.

Liikenneverkon palvelutason kehittämisessä on varmistettava, että ikääntyneen väestön tarpeet niin kaupungeissa kuin maaseudulla huomioidaan. Iäkkäille ihmisille on mahdollistettava palveluihin pääsy erilaisista toimintakyvyn esteellisyyksistä huolimatta. Ennen väyläverkon palvelutason laskemista on kehitettävä korvaavia keinoja iäkkäiden ihmisten liikkumisen ja asioimisen turvaamiseksi huomioimalla kustannusten lisäksi inhimilliset tekijät. On myös kehitettävä yhteistoiminnallisia liikkuvia palveluja, ja se tulee huomioida infrastruktuurissa. Joukkoliikenteen lippujen hintojen tulee olla maksuttomia tai kohtuullisia vähävaraisille ikääntyville ihmisille. Se tukee tasavertaista osallisuutta yhteiskunnassa.

Kestävyys:

Ihmisten mahdollisuudet valita kestävämpiä liikkumismuotoja paranevat - erityisesti kaupunkiseuduilla.

VALLIn mielestä em. parantaa kaikkien väestöryhmien ja yritysten tyytyväisyyttä liikennejärjestelmään, ja turvaa eri väestöryhmien liikkumismahdollisuudet sosiaalisen kestävyuden takaamiseksi. Tärkeää on, että liikenneverkko tukee ja edistää kestävästä yhdyskuntarakennetta.

Kehitettäessä toimivia, kattavia ja luotettavia viestintäverkkoja on huomioitava, että ne ovat kaikille saavutettavia mm. hinnoittelun näkökulmasta.

On kehitettävä jalankulku- ja kevyenliikenteen väyliä siten, että ne mahdollistavat turvallisen liikkumisen ikääntyville: mm. selkeä pyöräliikenteen ja jalankulun erottaminen; jalkakäytävien riittävä leveys ja kunto, se mahdollistaa erilaisilla apuvälineillä turvallisen liikkumisen. Lisäksi pitää olla riittävän pitkä liikennevalojen vaihtumisväli, joka mahdollistaa tien ylityksen hitaammille iäkkäille ja vammaisille. Myös raskaan liikenteen ja vilkkaan autoliikenteen erottaminen kevyen liikenteen väylistä on tärkeää.

Tehokkuus:

Liikennejärjestelmän yhteiskuntataloudellinen tehokkuus paranee.

Valtion tulee määritellään kulkuvälineiden palvelutasotavoitteita palveluille huomioida väestön ikääntymiseen liittyvät tekijät (mm. aistitoimintojen ja toimintakyvyn heikkeneminen).

Sote-palveluihin pääsy on varmistettava, mutta on arvioitava mm. kilpailutettavien Kela-kyytien kustannustehokkuutta ja toimivuutta.

Riittääkö elpymis- ja palautumistukivälineen rahoitus (0,3-0,4?) kohdentaminen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden saatavuuden vahvistamiseen ja kustannusvaikuttavuuden lisäämiseen? Suomen ikääntyvän väestön erityistarpeet on huomioitava myös muilla kohderahoituksilla.

Toimintakykyisemmän ikääntyvän väestön kasvaessa valtakunnallisten raide-, pyöräily- sekä saaristolinjoiden kehittäminen ja ylläpitäminen voi olla "hopeatalouden" ja Suomen matkailun kannalta merkittävä kilpailuvaltti.

Onko toimenpiteiden rahoitus kokonaisuutena oikein suunnattu taloudellisen raamin sisällä?

- **Liikenneverkko ja solmukohtat**
- **Henkilö- ja tavaraliikenteen palvelut**
- **Liikennejärjestelmän tukitoimet**
- **Muut toimenpiteet**

-

Sisältääkö vuoteen 2050 ulottuva visio liikennejärjestelmän kehittämiseksi oikeat asiat?

-

Viekö toimenpideohjelma kokonaisuutena kehitystä vision suuntaan?

VALLI toteaa, että toimenpideohjelma kokonaisuutena vie kehitystä vision suuntaan.

Vaikutusten arviointi

Onko vaikutusten arviointia täydennettävä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain näkökulmasta?

-

Antaako vaikutusten arviointi riittävän hyvän kuvan suunnitelman vaikutuksista?

-

Yleistä

Miten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun prosessia (vuorovaikutus, viestintä ja vaikutusten arviointi mukaan lukien) tulisi kehittää?

-

Nieminen Heidi
Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry